

Dosar nr. 2rc-158/19

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud.: V. Schibin)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: N. Chircu, E. Grumeza, S. Procopciuc)

DECIZIE

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Maib-Leasing” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Maib-Leasing” Societate pe Acțiuni împotriva Organizației de Creditare Nebancară „Cere Credit” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei pentru locațiunea imobilului și serviciilor comunale, penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 30 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituit apelul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Maib-Leasing” Societate pe Acțiuni împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel,

c o n s t a t ă:

La 17 ianuarie 2019 OCN „Maib-Leasing” SA a depus, prin intermediul oficiului poștal, cerere de chemare în judecată împotriva OCN „Cere Credit” SRL cu privire la încasarea datoriei pentru locațiunea imobilului în mărime de 48561,92 de lei și serviciilor comunale în mărime de 4085,61 de lei, penalității în cuantum de 31849,03 de lei, dobânzii de întârziere în mărime de 9142,23 de lei și cheltuielilor de judecată (f.d. 2-8, 46-47).

Prin hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost admisă parțial acțiunea depusă de OCN „Maib-Leasing” SA și a fost încasat de la OCN „Cere Credit” SRL în beneficiul OCN „Maib-Leasing” SA suma de 48561,92 de lei, cu titlu de datorie pentru locațiunea imobilului, suma de 4085,61 de bani, cu titlu de datorie pentru serviciile comunale, suma de 9142,23 de bani, cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 1853,69 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru plata taxei de stat, în total suma în mărime de 63643,45 de lei. Acțiunea în partea încasării penalității în mărime de 31849,03 de lei, a fost respinsă ca fiind tardivă, iar în partea încasării sumei de 955,47 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru plata taxei de stat, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 72, 77-80).

Nefiind de acord cu hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, OCN „Maib-Leasing” SA, a contestat-o cu apel, prin intermediul oficiului poștal, la 20 mai 2019 (f.d. 74-76).

Prin încheierea din 30 august 2019 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de OCN „Maib-Leasing” SA împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central și s-a comunicat apelantei OCN „Maib-Leasing” SA despre necesitatea prezentării cu semnătură olografă a apelului motivat în copie pentru toți participanții la proces și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 717 de lei, cu înregistrarea acestora până la data limită în cancelaria instanței de apel - 23 septembrie 2019. Totodată, s-a explicat apelantei că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită (f.d. 84-85).

Prin încheierea din 30 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel declarată de OCN „Maib-Leasing” SA împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor stipulate în încheierea din 30 august 2019 a Curții de Apel Bălți (f.d. 140-142).

La 17 octombrie 2019 OCN „Maib-Leasing” SA a declarat recurs împotriva încheierii din 30 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii recurate și restituirea cauzei pentru examinarea apelului în fond.

În motivarea recursului, recurenta OCN „Maib-Leasing” SA a indicat că s-a conformat dispozițiilor instanței de apel, or apelul motivat și cererea privind scutirea de la plata taxei de stat, a fost depusă prin intermediul poștei electronice la ora 17³⁷, fapt confirmat însăși de către instanța de apel.

Recurenta a invocat că nu este de acord cu constatarea instanței de apel, precum că apelul motivat urma a fi prezentat până la ora 17⁰⁰, or în partea dispozitivă a încheierii de nu dat curs cererii de apel, nu a fost menționat expres faptul că apelul motivat urmează a fi depus până la o anumită oră, prin urmare urmează a fi aplicate prevederile art. 112 alin. (3) Cod de procedură civilă.

Recurenta a subliniat că înscrisurile menționate supra au fost expediate prin intermediul poștei electronice a Curții de Apel Bălți, care este indicată și pe site-ul instanțelor de judecată, ceea ce se echivalează cu depunerea acestuia. Mai mult ca atât, în mesajul expedit către Curtea de Apel Bălți, a indicat faptul că originalele au fost depuse prin intermediul oficiului poștal, însă instanța de judecată nu a ținut cont de acest fapt.

Recurenta a subliniat că cererea de apel a fost depusă la oficiul poștal la 23 septembrie 2019, iar acest fapt este confirmat prin informația ÎS „Poșta Moldovei”. Așadar, consideră că a respectat întru-totul dispozițiile instanței de apel, iar apelul urma a fi pus pe rol.

Recurenta a relevat că instanța de apel a interpretat abuziv normele legale privind obligarea apelantului de a depune direct în cancelaria instanței de apel cererea de apel motivată, or Codul de procedură civilă nu prevede expres obligația de a depune cererea de apel motivată în cancelaria instanței de judecată. Mai mult ca atât, este evident faptul că apelanta a fost în imposibilitate de a depune în cancelaria instanței de apel cererea de apel motivată, deoarece sediul său este în mun. Chișinău, iar sediul Curții de Apel Bălți este în mun. Bălți.

Recurenta a relatat că constatarea instanței de apel precum că cererea de apel a fost depusă prin intermediul poștei electronice fără semnătura olografă a persoanei împuternicite, este incorectă, or din documentul atașat la emailul expedit în adresa Curții de Apel Bălți, se atestă cert că pe acesta a fost aplicată semnătura persoanei împuternicite și stampila societății. Totodată, extrasul din Registrul persoanelor

juridice care confirmă împrumuturile persoanei semnatare a cererii de apel, se regăsește în actele și lucrările cauzei.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

După cum denotă materialele cauzei, copia încheierii din 30 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel declarată de OCN „Maib-Leasing” SA împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor stipulate în încheierea din 30 august 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost expediată părților la proces, la 04 octombrie 2019, conform informației anexate la materialele cauzei (f.d. 1143), și a fost recepționată de către OCN „Maib-Leasing” SA, la 09 octombrie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 144).

Astfel, recursul declarat de OCN „Maib-Leasing” SA, la 17 octombrie 2019, a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 425 Cod de procedură civilă.

Examinând recursul declarat de OCN „Maib-Leasing” SA, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Iar, în conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă indubitabil că, la 17 ianuarie 2019 OCN „Maib-Leasing” SA a depus, prin intermediul oficiului poștal, cerere de chemare în judecată împotriva OCN „Cere Credit” SRL cu privire la încasarea datoriei pentru locațiunea imobilului în mărime de 48561,92 de lei și serviciilor comunale în mărime de 4085,61 de lei, penalității în cuantum de 31849,03 de lei, dobânzii de întârziere în mărime de 9142,23 de lei și cheltuielilor de judecată (f.d. 2-8, 46-47).

Prin hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, a fost admisă parțial acțiunea depusă de OCN „Maib-Leasing” SA și a fost încasat de la OCN „Cere Credit” SRL în beneficiul OCN „Maib-Leasing” SA suma de 48561,92 de lei, cu titlu de datorie pentru locațiunea imobilului, suma de 4085,61 de bani, cu titlu de datorie pentru serviciile comunale, suma de 9142,23 de bani, cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 1853,69 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru plata taxei de stat, în total suma în mărime de 63643,45 de lei. Acțiunea în partea încasării penalității în mărime de 31849,03 de lei, a fost respinsă ca fiind tardivă, iar în partea încasării sumei de 955,47 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru plata taxei de stat, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 72, 77-80).

Nefiind de acord cu hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, OCN „Maib-Leasing” SA, a contestat-o cu apel, prin intermediul oficiului poștal, la 20 mai 2019 (f.d. 74-76).

Prin încheierea din 30 august 2019 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de OCN „Maib-Leasing” SA împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central și s-a comunicat apelantei OCN „Maib-Leasing” SA despre necesitatea prezentării cu semnătură olografă a apelului motivat în copie pentru toți participanții la proces și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 717 de lei,

cu înregistrarea acestora până la data limită în cancelaria instanței de apel – 23 septembrie 2019. Totodată, s-a explicat apelantei că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită (f.d. 84-85).

Urmare a neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel din încheierea din 30 august 2019, prin încheierea din 30 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel declarată de OCN „Maib-Leasing” SA împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor stipulate în încheierea din 30 august 2019 a Curții de Apel Bălți (f.d. 140-142).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței de apel la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 364 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Conform art. 365 alin. (1) lit. d) și alin. (1¹) Cod de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La caz, instanța de recurs menționează că, la 30 august 2019 instanța de apel a emis încheierea, prin care nu a dat curs cererii de apel declarată de OCN „Maib-Leasing” SA împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central și a comunicat apelantei OCN „Maib-Leasing” SA despre necesitatea prezentării cu semnătură olografă a apelului motivat în copie pentru toți participanții la proces și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 717 de lei, cu înregistrarea acestora până la data limită în cancelaria instanței de apel – 23 septembrie 2019. Totodată, a explicat apelantei că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită (f.d. 84-85).

Încheierea din 30 august 2019 a Curții de Apel Bălți a fost expediată apelantei OCN „Maib-Leasing” SA la adresa indicată în cererea de chemare în judecată și cererea de apel – mun. Chișinău, str. Tighina 49 și a fost recepționată de apelantă la 06 septembrie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 87).

În această conjunctură, Colegiul atestă că, instanța de apel a respectat cu strictețe procedura de comunicare a actului judecătoresc prevăzută de art. 100, 104 Cod de procedură civilă, însă, deși indicațiile instanței de apel urmau fi executate până la 23 septembrie 2019, prin intermediul cancelaria instanței de apel, acestea nu au fost îndeplinite în modul și termenul stabilit.

În continuare, instanța de recurs, în conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Art. 113 din Codul de procedură civilă, stabilește că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normelor citate supra, este necesar de a menționa și faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Astfel, instanța de recurs subliniază că în cazul în care instanța de judecată a stabilit un anumit termen în care trebuie efectuate anumite acțiuni procesuale impuse prin lege, partea care urmează să le execute are obligația de a îndeplini aceste acțiuni în termenul indicat în actul de dispoziție judecătorească.

Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată este unul obligatoriu și peremptoriu, asemenea celui prevăzut de lege.

În acest sens, instanța de recurs reamintește că în cauza Perez de Rada Cavanilles v. Spania, 28 octombrie 1998, §§ 43-44, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că stabilirea bazei legale a unei acțiuni de către instanță și termenele-limită pentru introducerea unei acțiuni se numără printre limitările permise ale dreptului de acces la o instanță, cu condiția ca acestea să nu restricționeze accesul unei persoane la un tribunal de o manieră care îi afectează chiar esența dreptului sau când nu urmăresc un scop legitim ori nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie atins.

În litigiul deferit judecătii, instanța de apel a stabilit că înlăturarea neajunsurilor indicate în încheierea din 30 august 2019, urmau a fi executate prin intermediul cancelariei instanței de apel, până la 23 septembrie 2019. Iar, termenul limită a expirat la ora la care se încheie programul de lucru a instanței de apel - 17⁰⁰.

Așadar, având în vedere că instanța de apel a indicat expres termenul, data și modul de înlăturare a neajunsurilor, instanța de recurs conchide ca fiind neîntemeiat argumentul recurentei OCN „Maib-Leasing” SA că a înlăturat neajunsurile stipulate în încheierea din 30 august 2019 a Curții de Apel Bălți, în termenul indicat de instanța de apel, or apelul motivat și cererea privind scutirea de la plata taxei de stat a fost depusă prin intermediul poștei electronice, după expirarea programului de muncă a Curții de apel Bălți, și anume la 23 septembrie 2019, ora 17³⁷, iar originalele acestora au fost expediate prin intermediul oficiului poștal la aceeași dată, ora 19¹³.

De altfel, pornind de la caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, OCN „Maib-Leasing” SA urma să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în actul de dispoziție judecătorească emis, iar în cazul utilizării mijloacelor de comunicare (poșta electronică, oficiul poștal), să se asigure că ele vor ajunge la destinatar (la instanța de judecată) cel târziu la momentul stabilit în prealabil de către instanță și nicidecum până la ora 24⁰⁰ a ultimei zile a termenului.

Instanța de recurs atenționează că nedepunerea de către recurentă a diligenței necesare pentru înlăturarea în termen a neajunsurilor nu poate constitui o circumstanță favorabilă în anularea încheierii contestate, cât timp nu a indicat ce a împiedicat-o în termenul acordat să înlătore neajunsurile cererii de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa faptul că recurenta OCN „Maib-Leasing” SA, cunoscând despre încheierea instanței de apel din data de 30 august 2019, nu au luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță, în speță îndeplinirea la timp a actului de dispoziție al instanței de apel, care i-a acordat termen rezonabil pentru înlăturarea neajunsurilor apelului.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Dispoziții similare sunt prevăzute și în art. 56, alin. (3) din Codul de procedură civilă potrivit cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor, despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

În această ordine de idei, este cert că neprezentând apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în termenul acordat de instanța de apel, OCN „Maib-Leasing” SA a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

Ținând cont de cele relatate și având în vedere faptul că încheierea din 30 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către OCN „Maib-Leasing” SA sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Maib-Leasing” Societate pe Acțiuni.

Se menține încheierea din 30 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Maib-Leasing” Societate pe Acțiuni împotriva Organizației de Creditare Nebancară „Cere Credit” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei pentru locațiunea imobilului și serviciilor comunale, penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan